

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike — inserati do 80 petiti vrti do 100 vrti do 250, od 100 vrti do 300 vrti do 500, večji inserati petiti vrti do 1000, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod vsake mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Karlova ulica št. 6
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Posledice novega režima v Avstriji:

Zaplemba milijardnega premoženja nasprotnikov

Prvi so prišli pod udar Habsburžani, ki jim je zaplenjeno vse premoženje — Enaka usoda je doletela barona Rotschilda — Tudi vsi begunci bodo razlašeni

Dunaj, 26. aprila. Br. Avstrijski pokrajinski namestnik Seyss-Inquart (njegovo pravo ime je Zajc-Cvrtička) je v sporazumu in po naročilu berlinske vlade izdal uredbo, s katero je odredjena zaplemba vsega premoženja nekdanjih avstrijskih habsburških dinastij. Kakor znano, je bilo to premoženje po prevratu že enkrat zaplenjeno od tedanjega republikanskega režima. Republikanski režim je dolotil dohodke iz tega premoženja, ki obsega ogromna in donosna posestva, za podpiranje invalidov, vojnih vdov in sirot. Ustanovljen je bil poseben fond, iz katerega so se plačevale te podpore. Leta 1935 pa je klerikalna Schuschniggova vlada izdala zakon, s katerim je bilo odredjeno, da se vse svojčasno zaplenjeno premoženje dinastije vrne Habsburžanom. Ta zakon je stopil v veljavo 1. decembra 1937.

Sedaj je z novo uredbo ta zakon ukinjen in odredjena ponovna zaplemba vsega tega premoženja, toda ne več v korist vojnih invalidov, vdov in sirot, marveč na korist narodno-socialistične stranke. Postavljen je poseben upravljalec, ki bo vodil premoženjsko upravo in odvajal dohodke iz strankin blaginje, dokler se posamezna posestva, gradovi in ustanove ne pretvorijo v posamezne strankine institucije.

Poleg bivšega dvora na Dunaju in slovičnega Schönbrunn so zaplenjeni gradovi Ort, Esslingen, Grossenzersdorf in Eckartsau na Nižnjem Avstrijskem z vsem pripadajočim zemljiščem, nadalje domene Vesendorf, Laxenburg z dvorci in parki, domena Bergs-

thal, veleposestvo Scharfeneck in Hammersdorf na Gornjem Avstrijskem, veleposestvo Matighofen in lovski dvorec na Langbatskem jezeru. Na Stajerskem so konfiscirana veleposestva Kleinkrampen in lovski dvorec na Gornjem Stajerskem gradovi in vile v kopalšču Ischi, nadalje vse palače na Dunaju, z več slovitiimi zbirkami milionske vrednosti, nadalje palače in dvorci bivšega nadvojvode Friderika.

Točna vrednost zaplenjenega imetja še ni ugotovljena, po splošni cenitvi pa znaša nad pol milijardo. Posebna komisija vrši sedaj popis in cenitev zaplenjenega habsburškega imetja in ugotavlja, koliko in kakšni dolgi so na njih vključeni. Denarni zavodi, ki so v zadnjem času dajali Habsburžanom posojila proti vknjižbi na njihova posestva, se bodo morali svojim terjatvam odpovedati, ker se bo smatralo, da so jih dali v velezdajniške namene. Na ta način bo stranka prišla do neobremenjenih posestev.

Enaka usoda čaka tudi vse politične begunce, predvsem prvake prejšnjega avstrijskega režima, ki so pobegnili v inozemstvo. Vsi bodo obtoženi veleizdaje in obsojeni po zakonu o zaščiti nemškega naroda, kar ima v vsakem primeru za posledico zaplembu vsega imetja. Posebne komisije preiskujejo arhive po ministrstvih in drugih državnih ustanovah, da zberejo gradivo za sodno postopanje. Proti vsem bivšim ministrom so že zbrali gradivo ter jih bodo obtožili korupcije, poneverbe in veleizdaje.

Tudi Rotschildovo imetje zaplenjeno

Enak usoda, kakor Habsburžane, je doletela tudi znanega dunajskega finančnika barona Rotschilda, čigar rodbina je celih 200 let igrala najvažnejšo vlogo na finančnem področju nekdanje Avstrije. Tudi v tem primeru gre za ogromna posestva ter številna industrijska podjetja milijardne vrednosti. Točen obseg tega imetja še ni znan, cene ga pa na blizu dve milijardi. Rotschild ne bo dobil za vse svoje premoženje nobene odškodnine, ker ga obtožujejo, da je podpiral Habsburžane in njihovo propagando za povratek na avstrijski prestol.

Za monarhiste - večala

Značilen članek o stališču novega režima do monarhistov je objavil službeni organ narodno-socialistične stranke »Völkischer Beobachter« v svoji dunajski izdaji. V uvodniku naglašajo, da spadajo monarhisti in komunisti v en koš. Enako odločno bo, kakor komunistom, napoveduje tudi monarhistom, ki jih bo režim do kraja iztrebil. Zapoljenci imajo sedaj še čas, da spoznajo svojo zmožnost. Kdor pa se bo še nadalje ograževal za monarhistično propagando in za Habsburžane, bo enako kakor komunisti proglašen za največjega sovražnika naroda in države in za njega je po narodno-socialističnem zakonu samo ena kazen — smrt na večalih.

Konec šilinga

Včeraj je izšla uredba, s katero se uvaža nemška marka kot edino zakonito plačilno sredstvo v Avstriji. Z večerajšnjim dnem je prenehala obstojati avstrijska Narodna banka kot emisijski zavod. Avstrijski šilingi so izgubili značaj plačilnega sredstva. Za zamenjavo je določen zelo kratek rok. Državne blaginje bodo sprejemale šilinge v zamenjavo samo do 15. maja, po tem roku pa samo v posebnih primerih. Rotschild ne bo dobil za vse svoje premoženje nobene odškodnine, ker ga obtožujejo, da je podpiral Habsburžane in njihovo propagando za povratek na avstrijski prestol.

Likvidacija Narodne banke

Istočasno je bila odredjena likvidacija avstrijske Narodne banke. Delničarji banke pa ne bodo dobili izplačane svojega kapitala, marveč samo državne obveznice, izplačljive v 20 letih. Obrestovalce se bodo po 4 1/2 %.

Češki odgovor Henleinu: odločen »Ne!« Ves čekoslovaški tisk soglasno odklanja stališče Nemcev in smatra njihove zahteve za docela nesprejemljive

Praga, 26. aprila. Br. Vsi današnji čekoslovaški listi se bavijo z zahtevami, ki jih je na kongresu sudetske nemške stranke v nedeljo postavil Konrad Henlein. V svojem govoru je med drugim postavil zahtevo po popolni avtonomiji po Nemcih naseljenih pokrajin. Prav tako je naglasil, da se smatrajo vsi pripadniki njegove stranke za narodne socialiste ter da vztrajajo pri svojem stališču, da se jim mora priznati popolna svoboda udejstvovanja v javnem in državnem življenju.

Brez razlike na strankarsko usmerjenost odklanjajo vsi češki listi te zahteve kot docela nesprejemljive in naglašajo, da more biti odgovor na to le odločen »Ne!«. Ves čekoslovaški narod se mora spričo takega

stališča Nemcev postaviti v enotno fronto. Priznanje Henleinovega stališča bi pomenilo razkasanje države in ustvarjanje narodno-socialistične države, ki bi nato skušala terorizirati vso Češkoslovaško.

Listi navajajo tudi pisanje tujega tiska in opozarjajo na to, da so Henleinove zahteve naletele na skrajno neugoden odmev zlasti v Parizu in Londonu. Tam priznavajo da je tako stališče za Češkoslovaško nesprejemljivo, priznavajo pa tudi, da je češkoslovaška vlada pokazala toliko dobre volje za pravično ureditev manjšinskega problema kakor nobena druga vlada kate-rekoli druge države.

Madžarski revizionisti dvigajo glave Resolucija madžarske revizionistične lige - CSR naj se razkosa, da se ustvari Velika Madžarska

Budimpešta, 26. aprila. r. Madžarska revizionistična liga je zabeležila čase zopet razvijati živahno propagando. Vlada je izročila spomenico v kateri opozarja na to, da je sedanji mednarodni položaj izredno ugoden za uresničitev madžarskih revizionističnih teženj. Vlada naj izkoristi mednarodno situacijo in takoj prične primerno diplomatsko akcijo, med tem ko bo liga v potrditvi države razvila živahno propagando za uresničitev madžarskih sanj o Veliki Madžarski.

Uvod v to propagando je tvorilo nedeljsko zborovanje v peštanski Reduti. Na zborovanje so prišli delegati iz vse države, udeležili pa so se ga tudi skoraj vsi vladni poslanci. Na zborovanju so govorniki nastopili pod paljo »sramotni trianonski mirovni pogodbi« in na koncu sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo takojšnjo rešitev narodnostnega vprašanja na Češkoslovaškem. Resolucija naglašala med drugim da je »Češkoslovaška prava sramota samoodločbe narodov, ker so bili nečeki narodi proti svoji volji priključeni Češkoslovaški Češko slovaški delegati so na mirovnih konfe-

rencah nastopali »s ponarejenimi zemljevidi in z napačnimi podatki«. Na ta način so odrgali vso gornjo Madžarsko od njene tisoletne domovine. Madžari, Nemci in Poljaki so v CSR oropani najprimitivnejših pravic in izročeni strahovladni soldateske. Dalje pravi resolucija, da je »Češkoslovaška zgradila sovjetskemu boljševizmu most do Srednje Evrope in ogroža s tem srednje evropsko kulturo ter državni in družabni red«. Na koncu zahteva resolucija, da se spričo vsega tega da nemški, madžarski, poljski, maloruski in slovaški manjšini, ki tvorijo večino v CSR, možnost in prilika, da same odločajo o svoji usodi. Češkoslovaška potvorba mora izginiti in madžarske pokrajine vrniti Madžarski, prav tako, kakor se morajo tudi vsa ostala Madžarski odvzeta ozemlja vrniti in združiti v Veliko Madžarsko. Pri tem je mišljena zlasti Jugoslavija in Rumunija, s katerima naj se Madžarska ne pogaja, prej glede sodelovanja, dokler ne bo popravljena Madžarski krivica, ki ji je storjena s trianonskim diktatom.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo

Beograd, 26. aprila. r. V četrtek odpotuje v Berlin jugoslovenska delegacija za trgovinska pogajanja z Nemčijo, ki se bodo pričela 3. maja v Berlinu. Delegacija načeluje pomočnik zunanjega ministra dr. Piša. S priključitvijo Avstrije k Nemčiji je nastal tudi v gospodarskih odnosih z Jugoslavijo nov položaj. Kljub političnemu priključitvi obojega še vedno carinska meja med Avstrijo in Nemčijo, kar ovira tudi razvoj trgovinskih odnosov z drugimi državami. Predvsem gre za ureditev trgovskega in plačilnega prometa.

Vsa ta vprašanja naj se uredi s sklenitvijo nove trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Nemčijo. 44 odstotkov celotnega jugoslovenskega izvoza gre v Nemčijo in Avstrijo, dočim je Nemčija udeležena s 20 odstotki na uvozu Jugoslavije. Okrog 80 odstotkov izvoza živine gre v Nemčijo. Zanimljivo je ni mogoče reči, kako se bodo pogajanja razvijala. Verjetno pa je, da bo dosežena trgovinska pogodba z Nemčijo razširjena tudi na Avstrijo. To pa bo pomenilo za Jugoslavijo zelo važn problem, ker so bili dosedaj davni pred-

plasi v Avstriji mnogo ugodnejši, kakor pa v Nemčiji. Razen tega velja v Nemčiji načelo, da se mora uvoz ravnati po izvozu v dotično državo. Na ta način se utegne zgoditi, da se bo jugoslovenski izvoz v Nemčijo znižal, uvoz iz Nemčije pa povečal, kar utegne imeti neugodne posledice za našo trgovinsko bilanco.

Poročne svečanosti v Tirani Slovesnosti so se pričele včeraj in bodo trajale tri dni

Tirana, 26. aprila. AA. Albanska agencija poroča: Včeraj so se začele v Tirani velike svečanosti o priliki poroke kralja Zogu z madžarsko grofico Appony. Po dolgi in obsejni pripravih za te svečanosti je albanska prestolnica že vsa v svečanom razpoloženju. Po glavnih ulicah stoje slavoloki okrašeni z albanskim grbom in zastavami z rodoljubnimi napisi. Eden teh napisov se glasi: »Vaše veličanstvo, vaša moč je v ljubezni do naroda. Naj vaša dinastija večno živi!«. Drugi napise je tale: »Sreča vladarske dvojice je porok za blagostanje albanskega naroda«. Pred dvorcem rodbine Libohova, kjer se je nastanil italijanski zunanji minister grof Ciano, so postavili slavolok z napisom »Živel grof Ciano!«. Na slavoloku, ki je postavljen pred dvorcem, v katerem stanuje vojvoda Bergamski, je napisano »Živela kraljevska in cesarska savojška hiša!«.

Svečanosti so se začele z obiskom v mavzoleju, v katerem je pokopana kraljica-mati. Drugo za drugim so položila vence v tem mavzoleju zastopniki vlade, vojske, mornarice, zveze balkanskega ženskega združenja, zastopništva posameznih albanskih krajev in drugih številnih organizacij. Ob 8.45 se je zbrala velika množica ljudstva pred občinsko zgradbo in je vzklizala Nj. Vel. kralju in bodoči kraljici. Predsednik tiranske občine je imel z balkona govor, v katerem je med drugim primerjal današnje svečanosti z onimi, ki so bile leta 1451., ko se je poročil Skenderbeg. Predsednik občine je posebno poudaril, da so na te svečanosti prišle tudi visoke osebnosti, med drugimi italijanski zunanji minister grof Ciano, bergamski vojvoda, poslaniki 17 držav, in številni drugi ugledni veljaki. V Tirano je tokrat prišlo tudi nad 80 tujih novinarjev, med katerimi so predstavniki najuglednejših listov z vsega sveta. Svoj govor je zaključil z vzklikom kralju Zogu, kraljici Geraldini, kraljevskemu domu in albanskemu narodu. Po govoru predsednika tiranske občine se je razvil impozanten sprevod po glavnih tiranskih ulicah. Mnogi so v tem sprevodu pele domoljubne pesmi. Manifestantje so priredili navdušene ovacije pred dvorcem, v katerem stanuje visoka nevesta, nato pa tudi pred dvorcem sester albanskega kralja.

Pevski zbor bolgarskih učiteljic

Ljubljana, 26. aprila. Pevski zbor bolgarskih učiteljic iz Sofije, ki je sredi prireditel v veliki dvorani Filharmonične družbe svoj koncert, je komaj leto dni staro umetniško združenje, ki kaže vse odlike bolgarske zborovske kulture, ki jo označuje na eni strani bogata zakladnica ljudskih in umetnih pesni zakoreninjenih v sferi pravoslavne cerkvene glasbe, na drugi strani pa naravno bogatstvo glasovnega materiala, ki omogoča neke zgovorne odvijanje skladb, temveč vsebuje tudi nek prev poseben vonj po domaći grudi. Za nabega človeka je ta posebna atmosfera domača in tuja hkrati in prav zaradi tega privlačna. Zato ni čudno, da je bil koncert odlično obiskan.

Skladbe bolgarskih skladateljev, pa tudi Mokranjčeva in Adamčeva (Drevniška), so odzive v interpretaciji zbora bolgarskih učiteljic v taki meri, da moremo od zbora, ki je komaj prišel z delom, še mnogo pričakovati. Številčno je skor mo-

čan njegov svok je mehak in homogen, njegova ritmična sigurnost zavidanja vredna. V dirigentu Krumu Bojadževu ima energičnega ter inteligentnega vodjo, ki je našel skladbo, ki je zboru skladna, ki niso tehnično preveč težavne. Z vzgojenega vidika je to pravilno, vendar se s tem poveča možnost monotonije, ki je že dovolj podčrtana s slogovno notnimi skladbami. Spored, ki ga je zbor izvajal, se je le tu in tam kril s tleskanim sporedom, ki so ga prodajali. Vendar ta tehnična hiba ni motila razpoloženja občinstva, ki je bilo hvaležno za kipo bolgarsko pesem.

Dr. Stojadinović na oddihu v Sloveniji

Beograd, 26. aprila. AA. Sredi predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović v spremstvu šefa svojega kabineta dr. Dragana Protića odpotoval za nekaj dni v Slovenijo.

CURIE, 26. aprila. Beograd 10.—, Pariz 13.50 London 21.71, New York 43.75, Bruselj 73.25, Milan 22.875, Amsterdam 242.225, Berlin 174.98, Dunaj 51.75, Praga 15.15.

Politični obzornik

Grdobije

Beogradska revija »Krug« je priobčila tole umestno beležko: »Zagrebski listi beležijo, da je neka skupina frankovskih novinarjev v Zagrebu ob priliki 1. aprila izdala pravičen list, ki bi naj bil baje šaljiv. List nosi naslov »Aprilska revolucija«, ki pa ne samo ni šaljiv in ne duhovit, marveč kaže v najzelošnejši goloti degeneriranost in služenje protislovenskim ciljem frankovskih elementov v našem narodu. Gotovo polovica teh tako zvanih šal in dvotipov je naslovljena na address naših bratov Čehoslovakov z izrazi, kakor so »Praški Radio Knežak« ali »Penska Tikva«, in s podlimi trditvami, da Čehi »že dvajset let osrečujejo Slovence s palicami« in z baje dvotipnim vestmi o tem, kako so »v strahovitem zaletu prodirle motorizirane nemške divizije na grebene Krkonosov«, tako da se je »vse treslo, kakor da je prišel sodni dan za vse Pemece.« — Tej grdobiji ni potreba nobenega komentarja. Ona je prav tako protihrvatska, kakor je protičeška, a je verna slika onih, ki so že od davna navajeni služiti vsakomur.

Mi s svoje strani vprašamo: Ali ni v Zagrebu nikogar, ki bi smatral za svojo dolžnost kot pošten Hrvat in Slovan — saj vendar še ni vseh bratov Hrvatov okužila — gotoka teorija —, da bi takim novinarskim kanjalom, ki so napisale in izdale pamflet »Aprilska revolucija«, pošteno navil oslovsko ušesa?

„Zdař Bůh všesokolskému sletu!“

»Lidové listy«, glasilo češke katoliške »lidove (ljudske) stranke«, katere vodja je prel. dr. Šramek, dolgoletni minister v češkoslovaški vladi, so objavili pod zgornjim naslovom na prvi strani članek, v katerem pišejo doslovno:

»Letos bomo videli v Pragi vsesokolski zlet. Lice v lice važnim trenutkom, ki jih preživlja naša država, hočemo k temu spregovoriti nekaj odkritosrčnih besed.

Danes bolj, kakor kdaj prej, je treba, da bi imel naš narod in vsi svet čim čišče pred očmi mogočne in prepričevalne manifestacije naše narodne sile, discipline, utrjenosti in odločnosti. Temu cilju neizmerno dobro služijo velike manifestacije vseh naših telovadnih organizacij in naj je to Orel, Sokol ali Delavska telovadna enota. Danes si ne smemo dovoljevati nobenih malenkostnih prepirov in kritik danes moramo zares iskati samo to, kar bi bilo sposobno vzbuditi in ojačiti samozavest in patriotizem našega ljudstva.

Zato smatramo za srečno okolnost, da se bo prav letos v Pragi vršil vsesokolski zlet, prihodnje leto pa zlet našega omladinstva. Želimo, da bi v interesu naroda in države njihov uspeh bil zares izredno velik, da bi narodu in vsemu svetu pokazal in dokazal, kako globoko je v vseh narodnih slojih brez razlike prepričanja ukoreninjen zlasti ideal obrambe države in pripravljenosti vsega naroda za to obrambo.

Želimo pa si še nekaj: Je dolžnost vseh vodilnih osebnosti naših velikih patriotskih telovadnih korporacij delovati z vsemi sredstvi na to, da bi se tako med vodstvi, kakor med članstvom uveljavil in razvijal duh vzajemnega sodelovanja in znosljivosti, ki ga tako zelo priporoča gospod prezident naše države...« — Kdor ima oči, naj vidi, kdor ima ušesa, naj sliši!

Zagrebski frankovski list čestita...

»Obzore« poroča: »Tednik »Nezavisnost« objavlja na uvodni strani tole beležko: »Petdesetletnica vodje rajha... V sredo 20. t. m. je dovršil štiridesetdevet let svojega življenja Adolf Hitler, kancelar in vodja Velike Nemčije. V vsej Nemčiji, kakor tudi povsod po svetu, kjer žive Nemci, so proslavili ta dan kar najvseobsejnostneje. Iz vseh krajev sveta so prispale Hitlerju čestitke.

Borba se nadaljuje

Borba med Jugoslov. strokovno zvezo, ki jo vodi Jože Gostinčar, in med Zvezo združenih delavcev, kjer imata glavno besedo kaplan Križman in tehant Škerbec, se nadaljuje na celi črti, vendar se zdi, da je krščansko-socialno delavstvo po svoji veliki večini na Gostinčarjevi strani. Zakaj je nastal spor med obema skupinama, doslej nismo prav vedeli. Prave vzroke spora je sedaj razkril predsednik ZVD v Kranju Alojz Megla, ki je na ustanovnem zboru te organizacije, kakor čitamo v »Gorenjcu«, ugotovil tole: »Ko je JSZ približno pred 7 leti na svojem obnem zboru zavzela stališče, da se hoče voditi sama, brez duhovnikov, ko je zahtevala odstranitev katoliških duhovnikov iz svojih vrst, je kocka padla. Kar so gospodje generali JSZ želeli, se je zgodilo. Duhovnik je šel, pa tudi mi smo šli, zavedni katoliški delavci, ker smo videli, da ni vse v redu in da se ne več popravi. Ostali so sami strahopetci, mlčnejši in pa oni pošteni, ki so se upali, da se da popraviti in urediti. In vendar se ni uredilo in se najbrže nikoli ne bo...« Tako je govoril Alojz Megla in sedaj smo si vsaj na jasem, zakaj Škerbecovo glasilo tako bežno napada Gostinčarjevo organizacijo.

Mojstrski turnir Ljubljanskega šahovskega kluba

Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

proda
uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knaflijeva ulica štov. 5

